

**ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«МЕНЕДЖМЕНТ»**

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

**Мелітополь
2020**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«МЕНЕДЖМЕНТ»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Освітньо-професійна програма «Менеджмент» другого (магістерського) рівня вищої освіти / За ред. С.А. Нестеренко ТДАТУ, 2020. – 59 с.

Редакційна колегія:

зав. кафедрою «Менеджмент», д.е.н., професор Світлана НЕСТЕРЕНКО
д.е.н., професор Людмила СИНЯЄВА
д.е.н., доцент Вікторія НЕХАЙ
к.е.н., доцент Ірина АГЄЄВА
к.е.н., доцент Наталія БОЧАРОВА
к.е.н., доцент Олег КРАВЕЦЬ
к.е.н., доцент Світлана РОЗУМЕНКО
к.е.н., доцент Нонна СУРЖЕНКО
к.е.н., доцент Олена ШЕВЧУК
к.е.н., стар. викладач Ангеліна ЯРЧУК
ст. лаборант Наталя ЄВДОКИМОВА
лаборант Олександр ГОРБАЧОВ

Рецензенти стейкхолдери:

АРТАМОШИНА Олена Вікторівна
Керівник відділу кадрів ВАТ «Мелітопольський хлібокомбінат»

БАБЕРНОВА Марія Валеріївна
Директор зі збуту ТОВ «ІЗ Клінценбау»

БИРЮКОВ Валерій Миколайович
Директор ТОВ «Руслан-комплект»

БОЙКО Галина Іванівна
Начальник Царічанського маслоцеха ПРАТ Комбінат «Придніпровський»

ЗУБОВ Владислав Вікторович – бакалавр менеджменту

ПОПОВИЧ Віталій Васильович
Замісник директора з маркетингу ТОВ «Aqua-STAR»

ПЕРЕЛИГІН Ігор Олександрович
Радник спостережної ради з економічних питань ПАТ «ММК»

РУДЧЕНКО Сергій Олександрович
Генеральний директор ПАТ «Мелітопольський олійноекстракційний завод»

ЧУЛАКОВ Володимир Олександрович
Заступник директора з виробництва ТОВ РЗ «Сільмаш-Сервіс»

ЧУПРОВСЬКИЙ Микола Петрович
Директор ТОВ «АРІС» м. Мелітополь

ЧУЛАКОВ Олександр Володимирович
Директор ТОВ РЗ «Сільмаш-Сервіс»

СТАНКОВ Євген Юрійович
Заступник директора з комерційних питань та інвестицій комунального підприємства «Водоканал» Мелітопольської міської ради, Запорізької області.

ТЯЖКОРОБ Олександр Миколайович
Директор ЧП «Октан Центр»

ШАКУРІНА Людмила Леонідівна
Начальник Мелітопольського управління Державної казначейської служби України, Запорізької області

ШАФОРОСТОВ Олексій Борисович
Регіональний керівник ТОВ «АТБ-Маркет»

ШИЛО Анастасія Сергіївна – Бакалавр менеджменту

ЯРЧУК Віталій Анатолійович
Директор ТОВ «Мелітопольський Автогідроагрегат»

Рецензенти академічна спільнота:

ЗАПША Галина Миколаївна – доктор, професор, завідувач кафедри менеджменту Одеського державного аграрного університету;

СУДОМИР Світлана Михайлівна – доктор економічних наук, професор кафедри економіки підприємствами ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

ТАРАН-ЛАЛА Олена Миколаївна – доктор економічних наук, доцент, доценти кафедри менеджменту ВНЗ Укоопспілка»Полтавський університет економіки і торгівлі»

ЧКУРКОВА Алла Дмитрівна – доктор, професор, завідувач кафедри менеджменту публічного управління та адміністрування, Подільського державного агротехнічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ» ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073 « МЕНЕДЖМЕНТ»	8
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми 073 «Менеджмент» та їх логічна послідовність.....	14
3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	16
4. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ.....	16
5. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ СКЛАДОВИХ ОПП	21
6. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	26
7. ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
ЗМІСТОВНИЙ ОПИС ДИСЦИПЛІН	27
Психологія управління.....	27
Методика наукових досліджень.....	29
Ділова іноземна мова.....	31
Контролінг в менеджменті.....	33
Мотиваційний менеджмент.....	34
Управління конкурентоспроможністю підприємства.....	36
Управління потенціалом підприємств.....	38
Управління змінами.....	39
Комунікативний менеджмент.....	40
Управління економічною безпекою підприємств	42
Антикризове управління	44

ВСТУП

Менеджмент - це особливий вид діяльності, що перетворює неорганізований натовп в ефективну, цілеспрямовану і продуктивну групу.

Пітер Ф. Друкер

В сучасних умовах інтенсифікації економічного розвитку управління стало однією з найважливіших професій, а навчання менеджменту є основою підготовки керівників-професіоналів. В той же час розвиток навичок управління необхідний для всіх робітників організації.

Жорстка конкуренція у суспільстві вимагає від кожної організації мати особу, яка спроможна, маючи у своєму розпорядженні визначену кількість матеріальних та трудових ресурсів, реалізовувати їх якомога більш ефективно на користь своєї організації та кожного її співробітника. Це і є основний зміст діяльності сучасного менеджера.

В житті кожної людини неминуче настає момент, коли доводиться вибирати свою майбутню професію. Хтось покладається в цьому на свою інтуїцію, життєвий досвід батьків або рекомендації друзів, інші ж шукають відповідь на найактуальніше питання сучасного суспільства - "як мало працювати і багато заробляти". Так що ж вибрати - професію для заробітку, професію для душі чи їх можна об'єднати?

Так, на даний момент професія менеджера-управлінця досить високо затребувана. Адже менеджери - це ті фахівці, від яких залежить успіх комерційної діяльності тієї чи іншої організації.

Хороший менеджер - це хороший аналітик. Спеціаліст повинен володіти абсолютним умінням аналізувати ситуації. Також він повинен відрізнятися далекоглядністю. Тобто важливим є вміння прораховувати наперед кожен крок, адже від цього буде залежати успіх угоди, а, отже, і прибуток компанії. У багатьох випадках він діє як лідер. Його повинен поважати колектив і беззаперечно слухатися.

Хороший менеджер-управлінець завжди знайде роботу. Адже саме від їх роботи залежить успішна діяльність підприємства. Однак вимоги до таких фахівців досить високі.

Стати успішним менеджером-управлінцем мають всі шанси амбітні люди з явно вираженими лідерськими якостями. Ці люди повинні мати волю до перемоги, володіти бажанням добитися висот. Вони повинні володіти аналітичним складом розуму, володіти наполегливістю і цілеспрямованістю, бажанням стати одним з кращих. Це повинні бути люди з добре розвиненими комунікабельними здібностями, відмінну пам'ять, умінням домовлятися і знаходити різні шляхи вирішення тієї чи іншої проблеми.

Менеджери-управлінці - досить високо затребувані фахівці в даний час. Вибравши таку сферу діяльності, важливо докласти максимум зусиль для того, щоб стати одним з кращих.

**1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МЕНЕДЖМЕНТ» ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073 « МЕНЕДЖМЕНТ»**

1. – Загальна інформація	
Повна назва закладу освіти структурного підрозділу	Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, Кафедра менеджменту
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Другий (магістерський) рівень Кваліфікація: Магістр менеджменту
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Менеджмент» підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 «Менеджмент»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 5 місяців, впродовж яких здобувачі вищої освіти повинні опанувати навчальні дисципліни, виконати курсові роботи, пройти практичну підготовку та атестацію
Наявність акредитації	немає
Цикл / рівень	НРК України – 8 рівень, FQЕНЕА – другий цикл, QFLLL – 7 рівень
Передумови	Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного». Наявність ступеня вищої освіти «Бакалавр»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2020 – 30.06.2022
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-management/teaching/educational-programs/
2. – Мета освітньої програми	
Метою освітньо-професійної програми є підготовка фахівців, які володіють інноваційним способом мислення та компетентностями, здатними забезпечувати ефективне управління підприємствами і організаціями різних форм власності та видів економічної діяльності.	
3.- Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань)	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Орієнтація програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми і спеціалізації	Спеціальна. Підготовка фахівців вищої кваліфікації, в галузі 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073«Менеджмент», здатних до професійної, науково- дослідної та освітньої діяльності в галузі управління та адміністрування. Основними напрямками професійної роботи є організаційна, адміністративна, планово-проектна, інформаційно-аналітична, контролююча, навчальна, дослідна та інші види управлінської діяльності в виробничих та торговельно-посередницьких підприємствах, фінансових, консалтингових, науково-дослідних, освітніх організаціях, установах державного управління і місцевого самоврядування. Ключові слова: управління, менеджмент, контролінг.
Особливості та відмінності	Програма передбачає поглиблену підготовку з управлінської діяльності: управління конкурентоспроможністю, економічною безпекою підприємства; антикризове управління; управління змінами; контролінг в менеджменті; мотиваційний менеджмент
4.- Придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр менеджменту придатний до працевлаштування на посади у відповідності до професій Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) : -121 керівники підприємств, установ і організацій; -122 керівники виробничих та інших основних підрозділів; -123 керівники функціональних підрозділів в тому числі керівники фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів та інші керівники; керівники підрозділів кадрів і соціально-трудова відносин; керівники підрозділів кадрів і соціально-трудова відносин; керівники підрозділів маркетингу: керівники підрозділів матеріально-технічного постачання; керівники проектів та програм; керівники інших функціональних підрозділів): - 131 керівники малих підприємств без апарату управління; -14 менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів; та інші посади керівників, їх заступників і помічників у організаціях різних форм

	власності та організаційно-правових форм господарювання, виробничої і невиробничої сфер економіки, в органах державного управління та місцевого самоврядування.
Продовження освіти	За освітніми програмами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент, інших спеціальностей галузі знань 07 «Управління та адміністрування», а також споріднених галузей.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання.</p> <p><i>Підходи до викладання:</i> лекції, практичні, лабораторні, семінарські заняття, виконання курсових робіт, дослідницька, самостійна робота, консультації, проходження практик.</p> <p><i>Підходи та технології навчання:</i> диференційований підхід; особистісне орієнтований підхід (сприятливе освітнє середовище, мотивація до навчання, вибір змісту навчання, формування навичок самоконтролю, досягнення успіху в самореалізації тощо); інформаційні технології; імітаційні технології; дослідницькі технології; дистанційні технології на платформі «MOODLE».</p> <p><i>Можливість дуальної освіти.</i></p>
Оцінювання	<p>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється згідно <u>«Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ у відповідності до вимог кредитно-модульної системи організації освітнього процесу»</u> за 100-бальною системою з переведенням у систему оцінок за національною шкалою, а також забезпечення ранжування досягнень за шкалою ECTS-рейтинг (ECTS-Grade).</p> <p><i>Методи оцінювання:</i> Поточне опитування, перевірка розрахункових завдань, тестовий контроль, захист звіту з практики, захист курсової роботи, усні та письмові екзамени.</p> <p><i>Види контролю:</i> попередній, поточний, підсумковий. Підсумковий контроль успішності навчання проводиться у формі: <i>екзамен</i> – за результатами вивчення обов'язкових дисциплін освітньо-професійної програми; <i>диференційний залік</i> – за результатами вивчення всіх інших дисциплін передбачених навчальним планом.</p> <p>Атестація – підготовка та захист кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»</p>

6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани; СК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту; СК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації; СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; СК 6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми; СК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість; СК 8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом. СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію; СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком. СК 11. Здатність формулювати головні задачі пов'язані з впровадженням системи управління економічною безпекою та її складових в організації; СК 12. Здатність використовувати технології та методи управління змінами в організаціях; СК 13. Здатність оцінювати конкурентоспроможність підприємств, виявляти фактори й формування, визначати конкурентні переваги організації.

7. Програмні результати навчання

РН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

РН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

РН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

РН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

РН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

РН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

РН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;

РН 8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

РН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;

РН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

РН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;

РН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);

РН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні корпуси ТДАТУ, навчальні аудиторії, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання, точки бездротового доступу до мережі Internet, наукова бібліотека ТДАТУ, гуртожитки, соціально-побутова інфраструктура відповідає вимогам та потребі.
--	--

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища ТДАТУ та авторських розробок науково-педагогічних працівників, а саме: підручників та навчальних посібників з грифом МОН України; підручників та навчальних посібників з грифом Вченої ради ТДАТУ Офіційний веб-сайт http://www.tsatu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Наукова бібліотека ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka , читальний зал забезпечений вільним доступом до мережі Інтернет.
---	--

Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-

	<p>професійної програми викладені на освітньому порталі ТДАТУ http://op.tsatu.edu.ua.</p> <p>Методичні кабінети кафедр, сайт факультету економіки та бізнесу http://feb.tsatu.edu.ua/, сайт кафедри менеджменту http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-management/ , сайти кафедр, точки бездротового доступу до мережі Інтернет; наявність доступу до баз даних Scopus та Web of science, необмежений доступ до мережі Інтернет</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Система ECTS з обсягом 1 кредиту 30 годин.</p> <p>Можливість перезарахування кредитів у межах кредитно-трансферної системи на основі двосторонніх договорів між Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного та закладами вищої освіти України http://www.tsatu.edu.ua/akademichna-mobilnist/: Миколаївським національним аграрним університетом, Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут», Луцьким національним технічним університетом, Дніпропетровським державним аграрно-економічним університетом, Дніпропетровським університетом ім. Альфреда Нобеля та Львівським національним аграрним університетом.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Можлива реалізація програм подвійного диплому, програм стажування та наукове співробітництво на основі двосторонніх договорів між ТДАТУ та навчальними закладами Німеччини, Польщі, Франції, США, Китаю, Білорусі, Болгарії, Казахстану, Угорщини та інших країн http://www.tsatu.edu.ua/vmz/partnery-universytetu/.</p> <p>Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у програмах проекту Еразмус + на основі двосторонніх договорів між Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного та закордонними навчальними закладами</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовленнєвою підготовкою (після вивчення курсу української мови).</p>

2. Перелік компонент ОПП 073 «Менеджмент» та їх логічна послідовність

Шифр	Назва компоненти ОПП	Кількість кредитів	Форма контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Психологія управління	4	диф.залік
ОК 2	Методика наукових досліджень	5	екзамен
ОК 3	Ділова іноземна мова	4	диф.залік
<i>Всього по циклу загальної підготовки</i>		13	2 диф.залік; 1 екзамен
2. Цикл професійної підготовки			
ОК 4	Контролінг в менеджмент	5	диф.залік
ОК 5	Мотиваційний менеджмент	4	екзамен
ОК 6	Управління конкурентоспроможністю підприємства	4	екзамен
ОК 7	Комплексна курсова робота «Менеджмент та адміністрування»	1	захист
ОК 8	Управління потенціалом підприємств	4	екзамен
ОК 9	Управління змінами	4	екзамен
ОК 10	Комунікативний менеджмент	4	диф.залік
ОК 11	Управління економічною безпекою підприємства	4	екзамен
ОК 12	Антикризове управління	4	екзамен
ОК13	Ділова іноземна мова	4	екзамен
<i>Всього по циклу професійної та практичної підготовки</i>		38	1 захист; 7 екзамен 4диф.залік
3. Практична підготовка			
ОК. 14	Виробнича, переддипломна практика	6	Диф.залік
Загальний обсяг практичних компонент:		6	1 Диф.залік
Дисципліни за вибором студента			
Цикл професійної підготовки			
ВК 1	Майнор 1	3	Диф.залік
ВК 2	Майнор 2	4	екзамен
ВК 3	Майнор 3	4	екзамен
ВК 4	Майнор 4	4	Диф.залік
ВК 5	Майнор 5	4	екзамен
ВК 6	Майнор 6	4	екзамен
Загальний обсяг вибіркового компонента:		23	2 диф.залік; 4 екзамен
ІНШІ СКЛАДОВІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ			
	Дипломне проектування	7	
	Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи	2	
	Державна атестація	1	
Всього за іншими складовими		10	X
Разом за обов'язковою частиною підготовки		67	X
Разом за вибірковою частиною підготовки		23	X
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	9 диф.залік; 12 екзамен; 1 захист

2.1. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

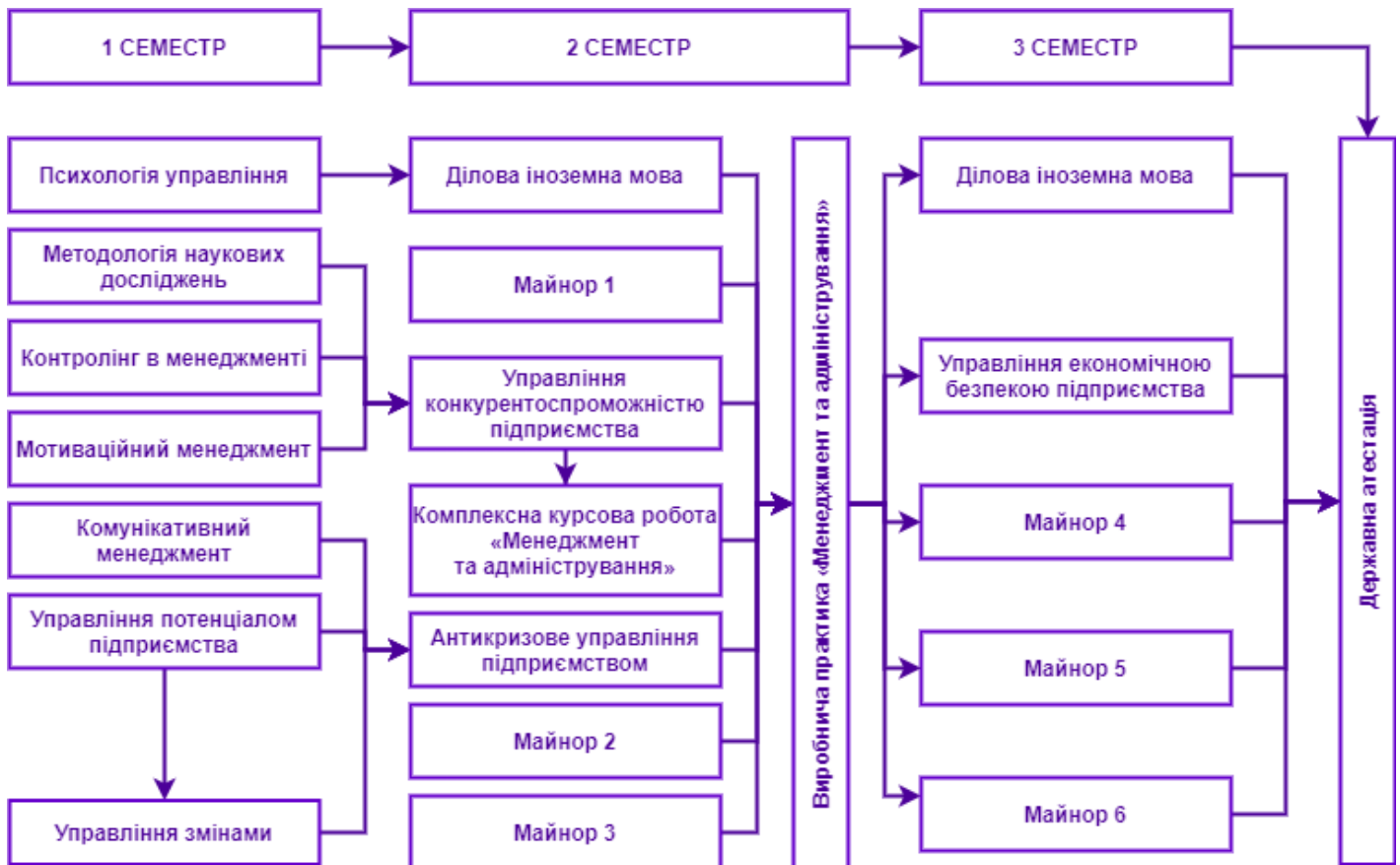

Рис. 1 Структурно логічна схема

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p><i>Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.</i></p> <p>Атестація осіб, які здобувають ступінь магістра менеджменту, здійснюється атестаційною комісією, до складу якої можуть включатися зовнішні науково-педагогічні працівники, доктори наук з профільної спеціальності, відповідно до <u>Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в ТДАТУ</u>, затвердженого вченою радою ТДАТУ.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>Кваліфікаційна робота не повинна містити плагіату, фабрикації та фальсифікації.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути розміщена у репозитарії закладу вищої освіти.</p> <p>Атестація здійснюється відкрито і гласно.</p> <p>Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат. Дипломна робота магістра допускається до захисту перед ДЕК за умови, якщо рівень її унікальності (оригінальності) відповідає нормативу, який офіційно затверджений ТДАТУ.</p> <p>Вимоги до кваліфікаційної роботи:</p> <p>Кваліфікаційна дипломна робота магістра – це навчально-наукова робота студента, яка виконується на завершальному етапі здобуття кваліфікації магістра менеджменту для встановлення відповідності отриманих здобувачами вищої освіти результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти та даної освітньо-професійної програми. Вона є кваліфікаційним документом, на підставі якого ДЕК визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення щодо присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплома.</p>

4. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ

<p>Проведення моніторингу змісту освітньої (освітньо-професійної) програми, періодичність перегляду</p>	<p>Здійснюється моніторинг і періодичний перегляд програм з метою забезпечення їх відповідності потребам студентів і суспільства. Моніторинг спрямований на безперервне вдосконалення програм. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, слід інформувати всі зацікавлені сторони.</p> <p>Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм мають на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти.</p> <p>У ТДАТУ створено відділ, який керується <u>«Положенням про відділ моніторингу ТДАТУ»</u> Його робота регламентується <u>«Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти»</u>, наказ № 241-ОД від 31.10.19.</p> <p>Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає здійснення наступних процедур і заходів для забезпечення якості освіти здобувачів, що навчаються за освітньою програмою «Менеджмент»:</p> <ul style="list-style-type: none"> – моніторинг системи менеджменту якості освіти в
--	--

університеті та безпосередньо на кафедрі менеджменту;

- перегляд освітніх програм, який відбувається за результатами їх моніторингу за участю групи забезпечення спеціальності, здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти, відділу моніторингу якості освітньої діяльності щорічно наприкінці навчального року та оформлюється відповідними протоколами;
- включення здобувачів вищої освіти до складу робочої групи з вдосконалення освітньої програми;
- онлайн-опитування, анкетування стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів тощо) щодо якості освітньої програми та організації освітнього процесу на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>;
- розміщення аналітичних звітів щодо результатів опитування стейкхолдерів з пропозиціями групи забезпечення спеціальності щодо підвищення якості освіти за даною ОПІ на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/viddil-monitorynhu-jakosti-osvitnoji-dijalnosti/monitorynh-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>;
- аналіз відгуків керівників виробничої практики щодо якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- самоаналіз відповідності підготовки фахівців до нормативно-правових актів і документів, ліцензійних і акредитаційних вимог;
- періодичний аналіз успішності здобувачів вищої освіти та якості знань (по завершенню семестру);
- оцінювання результатів незалежного заміру знань здобувачів з дисципліни напередодні екзамену та перевірки залишкових знань студентів за тестовими завданнями після складання сесії (за рішенням Науково-методичного центру ТДАТУ);
- оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників по завершенню навчального року, що здійснюється відповідно до Положення «Про рейтингове оцінювання НПП ТДАТУ» згідно затверджених критеріїв та оприлюднюється на веб-сайті університету;
- регулярне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, що забезпечують освітній процес за програмою, яке спрямоване на посилення практичної складової шляхом проходження довгострокових стажувань на підприємствах, установах, організаціях, участі у міжнародних проектах, грантових програмах;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу (матеріально-технічна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, освітній портал MOODLE), що відповідає ліцензійним вимогам; використання інформаційних систем для ефективного управління освітньою діяльністю: контролю поточної успішності «Osvita», електронних навчальних курсів дисциплін на освітньому порталі MOODLE, [Web-сайту Наукової бібліотеки з репозитарієм](#);

	<ul style="list-style-type: none"> – розміщення інформації про освітню програму для можливості публічного перегляду, громадського обговорення, інформування про зміни в освітній програмі на веб-сайті університету; – дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної доброчесності, що регламентуються Кодексом честі ТДАТУ та Антикорупційною програмою; – регулярні анонімні онлайн-опитування здобувачів вищої освіти щодо дотримання норм академічної доброчесності на веб-сайті університету http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/; <p>всі кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, наукові та навчальні праці науково-педагогічних працівників ТДАТУ перевіряються на предмет академічного плагіату.</p>
<p>Наявність щорічного оцінювання Здобувачів вищої освіти (форма проведення), науково-педагогічних працівників (форма проведення)</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти базується на принципах студентоцентрованого навчання та передбачає наступне згідно Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в ТДАТУ, Положення про перевірку залишкових знань студентів у ТДАТУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювачі (експерти) ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері; – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; – оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; – оцінювання проводиться предметною комісією у складі більше ніж дві особи; – процедури оцінювання здобувачів вищої освіти повинні враховувати пом'якшувальні обставини; – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; – наявність офіційної процедури розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти. <p>Форма проведення: поточні контролю у вигляді тестування та опитування, ПМК, екзамен, захист кваліфікаційної роботи.</p> <p>Оцінювання науково-педагогічних працівників базується на принципах академічної доброчесності, кодексу честі ТДАТУ та передбачає наступне згідно Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників 2019- 2020, Положення про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ, Положення про організацію та контроль якості навчальних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> – перевірка наявності НМКД та своєчасне його оновлення, – перевірка знань викладача дисципліни, з якої відбувається перевірка залишкових знань Науково- методичним центром ТДАТУ, – особисті звернення студентів до завідувача кафедри чи декана факультету;

	<ul style="list-style-type: none"> – онлайн-опитування, анкетування стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів тощо) щодо якості освітньої програми та організації освітнього процесу на веб-сайті університету http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/ – скринька довіри. – Форми проведення: опитування студентів та інших викладачів (анкетування), тестування, контроль пунктів відповідності ліцензійних умов.
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	<p>Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників розробляється у відповідності до діючої нормативної бази та будується на наступних принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; – прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; – моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; – обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; – оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, інформаційних ресурсів і систем для ефективного управління освітнім процесом	<p>З метою управління освітніми процесами розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної компанії, планування та організації освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами та ін.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – контроль поточної успішності «Osvita», – електронні навчальні курси дисциплін на освітньому порталі MOODLE, – Web-сайт Наукової бібліотеки з репозитарієм; – Web-сайт університету та кафедри.
Розміщення інформації про освітню (освітньо-професійну) програму для можливості публічного перегляду	<p>Інформація про освітньо-професійну програму міститься на сайті факультету економіки та бізнесу в розділі «Освітні програми магістратура»: http://feb.tsatu.edu.ua/teaching/magistracy/# та на сторінці кафедри менеджменту: http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-management/teaching/educational-programs/#to-main</p>

<p>Дотримання академічної доброчесності (наявні заходи і процедури)</p>	<p>В Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного сформовано систему забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, зокрема <u>Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти</u></p> <p>Всі курсові і випускні кваліфікаційні роботи повинні бути перевірені на плагіат системою «Etxt Антиплагіат» з видачею відповідною довідки, яка дає право на захист роботи, її оприлюднення на сайті кафедри та передачу до депозитарію.</p> <p>У випадку порушення принципів академічної доброчесності відповідні особи притягуються до відповідальності відповідно до законодавства та діючих у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного положень та норм.</p> <p>Згідно <u>Кодексу честі ТДАТУ</u> співробітниками університету та здобувачами вищої освіти відбувається дотримання академічної доброчесності.</p>
<p>Інші наявні процедури і заходи</p>	<p>Принципи забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідальність за якість вищої освіти, що надається; – забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і студентів; – забезпечення якості сприяє розвитку культури якості; – забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, усіх інших стейкхолдерів та суспільства. <p>Процедурами забезпечення якості освіти є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розробка стратегії і політики в сфері якості вищої освіти; – розробка механізму формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; – розробка системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярного оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб, згідно з розробленими та затвердженими правилами. – організація підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; – формування необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою; – створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; – оприлюднення об'єктивної неупередженої інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; – розробка політики щодо ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях здобувачів вищої освіти; – інших процедур і заходів.

5. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ СКЛАДОВИХ ОПП

Узгодженість складових елементів освітньо-професійної програми демонструється через відповідність:

- компетентностей освітньо-професійної програми дескрипторам Національної рамки кваліфікацій (таблиця 1);
- програмних результатів та компетентностей, визначених освітньою програмою (таблиця 2);
- програмних результатів навчання та освітніх компонент (таблиця 3);
- програмних компетентностей компонентам освітньої програми (таблиця 4)

**Матриця відповідності визначених освітньою програмою компетентностей
дескрипторам Національної рамки кваліфікацій**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання ЗН1. Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи ЗН2. Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межіпредметних галузях	Уміння УМ1. Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог УМ2. Проведення дослідницької та/або інноваційної діяльності	Комунікація К1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються К2. Використання іноземних мов у професійній діяльності	Автономія та відповідальність АВ1. Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування АВ2. Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди АВ3. Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним
Загальні компетентності				
ЗК1	ЗН2	УМ1, УМ2	К1, К2	АВ3
ЗК2			К1, К2	
ЗК3		УМ1, УМ2	К1	АВ1
ЗК4		УМ1	К1	АВ1, АВ2
ЗК5			К1	АВ2
ЗК6		УМ1		АВ3
ЗК7	ЗН1, ЗН2	УМ1		
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН2	УМ1		
СК2			К2	
СК3			К2	
СК4		УМ1		
СК5	ЗН2		К2	
СК6				
СК7	ЗН1	УМ1		
СК8		УМ1		
СК9	ЗН2	УМ1	К1	АВ1, АВ3
СК10	ЗН1	УМ1, УМ2	К1	АВ1

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

№	Програмні результати навчання	Загальні компетентності							Спеціальні (фахові) компетентності																	
		1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
1	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;	+							+								+									
2	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;			+						+																
3	Проектувати ефективні системи управління організаціями;	+											+													
4	Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;				+										+											
5	Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;									+																
6	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність							+		+										+						
7	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;		+			+		+					+													
8	Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;			+									+													
9	Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;					+																				
10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;														+					+						
11	Мати навички забезпечення особистого професійного розвитку та планування власного часу.												+													
12*	Мати навички делегування повноважень та керівництва організацією (підрозділом);		+		+								+		+	+				+						
13*	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).			+	+		+			+							+	+								

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання та обов'язкових освітніх компонент

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK1 2	OK1 3	OK1 4
Загальні														+
ЗК1	+	+		+		+	+	+			+			
ЗК2				+					+	+		+		
ЗК3	+			+	+					+	+	+		
ЗК4	+				+				+	+		+		
ЗК5			+		+					+		+	+	
ЗК6					+					+		+		
ЗК7														
Спеціальні (фахові)														+
СК 1		+				+	+		+			+		+
СК 2				+		+	+		+		+	+		
СК 3			+		+			+	+		+		+	+
СК 4						+	+				+			
СК 5	+	+	+	+	+			+		+	+		+	
СК 6	+				+									+
СК 7	+					+	+	+		+	+			
СК 8	+				+			+		+				+
СК 9		+				+	+					+		
СК 10	+				+					+				
СК 11								+		+	+			+
СК 12						+	+		+			+		+
СК 13						+	+		+			+		

Таблиця 4.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14
PH1	+	+		+		+	+				+			+
PH2	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+
PH3				+		+	+	+						+
PH4	+				+					+				
PH5											+	+		
PH6						+	+	+	+	+				+
PH7		+	+		+					+		+	+	
PH8								+	+	+	+			
PH9			+		+								+	
PH10	+								+		+			
PH11		+	+		+								+	
PH12	+				+			+	+	+				
PH13				+	+		+					+		+

6. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Нормативними документами, на яких базується освітньо-професійна програма є нормативні акти України:

1. Конституція України від 28.06.1996. Дата оновлення : 03.09.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 №436-ІУ Дата оновлення 12.12.2019. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

4. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>

5. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010 (із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 2 вересня 2015 року № 1084)

6. Класифікація видів економічної діяльності: національний класифікатор України КВЕД 009:2010. URL: <http://dtkk.com.ua/show/0sid0177.html>

7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти від 23.11.2017 № 19 / Сектор вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf> (дата звернення 12.03.2020)

8. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>

9. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>

10. Про затвердження персонального складу Науково-методичних комісій (підкомісій) сектору вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України. Наказ № 375 від 06.04 2016 р.

14. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність: 073

«Менеджмент» / Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019р. №959. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/073-menedzhment-magistr.pdf>

7. ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

ЗМІСТОВНИЙ ОПИС ДИСЦИПЛІН

Психологія управління

Мета викладання дисципліни

Навчальна дисципліна «Психологія управління» покликана допомогти студенту досягнути розуміння сутності психології управління як науки, котра вивчає психологічні закономірності управлінської діяльності, роль психологічних чинників в управлінні, психологічні механізми прийняття рішень, методи ефективного ділового спілкування, групову динаміку та психологію формування організаційних структур й кадрової політики. У процесі вивчення дисципліни студенти мають усвідомити психологічні аспекти прийняття управлінських рішень, здійснити аналіз структури і факторів полімотивації особистості, рефлексувати переваги і недоліки різних стилів управління, опанувати знаннями основних груп маніпулятивних технологій, уміннями використовувати професіограми і психограми при доборі кадрів.

Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія управління» є сприяти формуванню знань і вмінь:

- Володіти системою знань, що стосуються феномену, загальних засад, методології, структури, функцій, історії розвитку та провідних сучасних тенденцій психології управління.
- Проводити порівняльний аналіз основних управлінських культур.
- Розуміти теорії особистості та їх використання в управлінській практиці.
- Розкривати індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості та особливості особистості управлінця та його психогеоетрію.
- Проводити аналіз сучасних теорій мотивації. Розкривати основні етапи розвитку мотиваційної сфери людини та психологічні вимоги до організації стимулювання.
- Розкривати соціально-психологічні особливості управління, психології управлінської діяльності, психологічних особливостей особистості управлінця та стилів його взаємодії з підлеглими.
- Розуміти специфіку формування команди з працівників організації шляхом професійного відбору, розробки ефективної системи мотивування праці та створення позитивного психологічного мікроклімату в колективі.
- Розуміти психологічну сутність соціальної організації.
- Володіти методиками вивчення міжособистісних стосунків, групової сумісності й згуртованості, моральнопсихологічного клімату. Організувати та вести переговори, ділові бесіди, телефонні розмови та проводити психологічні тренінги для вироблення відповідних навичок і вмінь персоналу очолюваної установи.
- Усвідомити психологічні аспекти та вимоги до прийняття управлінських рішень.
- Володіти схемою процесу прийняття рішень та їх ефективної реалізації. Оволодіти механізмами створення іміджу особистості керівника /

організації.

Знати основні носії та необхідні умови іміджу керівника / організації.

– Здійснювати планування та психологічну корекцію соціальних взаємин у різноманітних трудових колективах. Прогнозувати та впливати психологічними методами на поведінку суб'єктів соціально-економічних взаємин.

Вивчення курсу «Психологія управління» передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей:

Загальні:

– Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
– Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

– Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

– Здатність приймати обґрунтовані рішення.

– Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

– Навички міжособистісної взаємодії.

– Здатність працювати як в команді, так і автономно.

– Здатність бути критичним і самокритичним.

– Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

– Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні:

– Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

– Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

– Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

– Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

– Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

– Здатність здійснювати управління соціальними процесами, у тому числі й регулювання конфліктів, на основі аналітичного розрахунку, планомірного впливу на учасників соціальних зв'язків і взаємодій.

– Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

– Здатність оцінювати ефективність управлінських рішень та проводити дослідження у сфері управління персоналом,

– Здатність розробляти рекомендації щодо створення позитивного іміджу організацій.

– Здатність професійно консультувати керівників підрозділів, організацій різних рівнів.

– Здатність володіти методами антикризового управління.

– Здатність розрізняти основні форми підвищення продуктивності управлінської діяльності в організації.

Результати навчання

- Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, робити
  - прогноз щодо розвитку особистості, професійного становлення, згуртованості груп, колективу, діяльності організацій.
- Розробляти програми психологічних інтервенцій (консультування, медіаційні сеанси), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, створювати програму збереження професійних ресурсів.
- Вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
- Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи галузі психології та загальнолюдські цінності.
- Здатність ефективно використовувати на практиці теоретичні та наукові концепції сучасної медіації як технології вирішення спорів та ділового адміністрування.
- Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення управлінських завдань.
- Вміти застосовувати основні підходи до аналізу ефективності чоловічого та жіночого лідерства.
- Розробка та впровадження у діяльність основних форм підвищення продуктивності управлінської діяльності в організації.

Методика наукових досліджень

Мета – ознайомити з методологією наукових досліджень, сформувати вміння застосовувати її у практичній діяльності; організувати дослідницьку діяльність. Ця дисципліна належить до циклу навчальних предметів, що вибираються освітнім закладом для додаткового навчання. Вибір даної дисципліни обумовлений необхідністю поліпшити рівень виконання дипломних робіт, підготувати студентів до майбутньої наукової і професійної діяльності. Вивчення МНД дозволяє грамотно, методологічно і методично правильно й ефективно здійснювати теоретичні і прикладні навчально-наукові дослідження.

Завдання вивчення дисципліни. В результаті вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» студенти повинні знати:

- теоретичні і прикладні аспекти наукового способу пізнання світу;
- методологію і методи проведення соціально-економічних досліджень персоналу.

Професійна компетентність фахівця з управління персоналом виявляється через його здатність достатньо впевнено знати теорію навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» і вміти ефективно застосовувати теоретичні знання під час проходження переддипломної

практики для розв'язання численних практичних завдань і набути креативних навиків, які дозволяють вирішувати розв'язувати завдання його на відповідній посаді.

При вивченні дисципліни «Методологія наукових досліджень» студенти отримають такі компетентності (здатність):

- здатність проводити наукові дослідження, використовуючи сучасні інформаційні носії
- здатність застосовувати теоретичні та емпіричні методи дослідження;
- здатність до планування науково-дослідних робіт;
- здатність організовувати науково-дослідну роботу;
- здатність до формування та обґрунтування наукових гіпотез;
- здатність до оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень;
- здатність складати і оформляти організаційно-технічні та методичні документи щодо оцінювання ефективності технологій управління персоналом;
- здатність до оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику;
- здатність до інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження;
- здатність до наукового пізнання на основі системного, синергетичного підходів;
- здатність до висвітлення наукових результатів, підготовки наукових публікацій;
- здатність до визначення економічної ефективності наукових досліджень.

Передумови для вивчення дисципліни. Вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» ґрунтується на положеннях таких дисциплін: менеджмент, економічна теорія, філософія, управління трудовим потенціалом, управління персоналом, організація праці, мотивація персоналу, аудит персоналу.

Результати навчання. Основними результатами навчання після вивчення курсу «Методологія наукових досліджень» мають бути сформовані фахові компетенції, які дадуть студентам знання та вміння для розв'язування численних практичних завдань, а саме вміння:

- правильно і ефективно організувати власну науково-навчальну дослідну роботу;
- оформляти згідно сучасним вимогам основні види науково-дослідних і навчальних робіт;
- використати отриманні знання для виконання і захисту дипломних робіт;
- застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності;
- вирішувати економічні та управлінські проблеми на наукових підходах і засадах;

- розв’язувати наукові завдання у виробничих умовах;
- залучати працівників до інноваційної праці та підвищувати їх трудову та креативну (творчу) активність.

Тематика курсу:

Тема 1. Поняття про науку, її суть, мета і завдання.

Тема 2. Основні категорії науки.

Тема 3. Загальні наукові аспекти методології досліджень

Тема 4. Структура дослідження. Розробка концептуальних положень і апарату дослідження.

Тема 5. Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження.

Ділова іноземна мова

Сучасні вимоги до підготовки майбутнього менеджера потребують від нього бути ефективним учасником міжкультурних комунікацій; мати необхідні навички та вміння професійного, ділового та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах; бути спроможним отримувати новітню фахову інформацію через іноземні джерела.

Мета курсу - формування у студентів англomовної професійної комунікативної компетенції у всіх видах іншомовної мовленнєвої діяльності (читанні, спілкуванні, аудіюванні, письмі), а також вдосконалення вже набутих на попередньому етапі навчання загальних та комунікативних компетенцій.

Засвоївши дисципліну «Ділова іноземна мова (англійська)» майбутні бакалаври повинні володіти сукупністю професійних компетенцій, які включають засвоєння фонетичного, граматичного, лексичного матеріалу, необхідного для реалізації комунікативного елементу англійською мовою в межах соціально-побутової, соціально-культурної і академічної тематики; формування у студентів умінь та навичок читання й розуміння нескладних оригінальних англomовних текстів; формування релевантної комунікативної ситуації мовленнєвої поведінки, розвиток умінь та навичок монологічного, діалогічного та писемного мовлення; формування умінь сприймати та розуміти висловлювання носіїв мови в середньому темпі мовлення у відповідних сферах і ситуаціях спілкування; формування елементарних навичок комунікативної поведінки у сфері професійного спілкування. Навички курсу необхідні у роботі фахівців: менеджер зовнішньоекономічної діяльності, менеджер з маркетингових досліджень, менеджер з експортних питань, менеджер зв’язків з громадськістю, менеджер з продажу, менеджер з якості.

Тематика курсу:

Тема 1. Знайомство

Тема 2. Роль англійської мови у житті сучасної людини

Тема 3. Родина. Генеалогічні зв’язки

Тема 4. Особистість людини у сучасному світі

Тема 5. Хронометрія. Дати та час. Походження назв місяців

Тема 6. Погода та пори року
Тема 7. Помешкання
Тема 8. Перебування у готелі
Тема 9. Орієнтування у місті
Тема 10. Вища освіта. Університет
Тема 11. Телефонний етикет
Тема 12. Український спосіб життя
Тема 13. Здійснення покупок
Тема 14. Людина та довкілля
Тема 15. Харчування. Види продуктів
Тема 16. Візит до лікаря
Тема 17. Театральне мистецтво
Тема 18. Кіно як вид мистецтва. Світ захоплень
Тема 19. Подорожування
Тема 20. Ділове листування
Тема 21. Імідж ділової людини на ринку праці
Тема 23. Грошові засоби: історія розвитку, функції
Тема 24. Україна як європейська країна.
Тема 25. Англomовні країни (Велика Британія, США).
Тема 26. Подорожування Великою Британією
Тема 27. Сучасні комп'ютерні технології
Тема 28. Світ сучасного бізнесу
Тема 29. Базові галузі економіки України
Тема 30. Сектори бізнесу
Тема 31. Інноваційні підходи у бізнесі
Тема 32. Основи підприємництва
Тема 33. Успіх у бізнесі
Тема 34. Менеджмент як складова частини успіху у бізнесі
Тема 35. Ризики у бізнесі
Тема 36. Основи міжкультурного спілкування у бізнесі
Тема 37. Гендерна політика у бізнесі
Тема 38. Гендерні аспекти та стилі керівництва
Тема 39. Діловий етикет
Тема 40. Презентація компанії
Тема 41-42. Принципи розвитку всесвітньовідомих компаній
Тема 43. Створення логотипів та слоганів компаній
Тема 44. Створення іміджу компанії
Тема 45. Світ сучасного бізнесу
Тема 46. Що таке економіка
Тема 47. Типи власності
Тема 48. Приватний підприємець
Тема 49. Партнерство
Тема 50. Корпорація
Тема 51. Пошук роботи
Тема 52. Структура організацій

- Тема 53. Бухгалтерський облік
- Тема 54. Банки та корпоративні фінанси
- Тема 55. Планування та розробка продукту
- Тема 56. Маркетинг
- Тема 57. Оптова та роздрібна торгівля
- Тема 58. Ціноутворення
- Тема 59. Міжнародний бізнес
- Тема 60. Моє підприємство
- Тема 61. Що таке менеджмент. Функції менеджменту
- Тема 62. Стили менеджменту
- Тема 63. Менеджмент та глобальне бізнес середовище
- Тема 64. Стратегічний менеджмент
- Тема 65. Управління персоналом
- Тема 66. Проектний менеджмент

Контролінг в менеджменті

Мета курсу – формування у майбутніх менеджерів сучасної системи поглядів та спеціальних знань у галузі контролінгу, набуття практичних навичок застосування контролінгу для забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Завдання курсу - теоретична та практична підготовка студентів для набуття системних знань з теоретичних засад та організаційно-теоретичних основ здійснення підприємствами контролінгу у менеджменті, системного підходу до контролінгу, організації та вивчення основ бюджетування, вибору підконтрольних показників окремого підприємства.

Предмет курсу – теоретичні основи та методологія здійснення контролінгу в управлінській діяльності підприємства.

Студент повинен **знати**:

- основні поняття контролінгу;
  - теоретичні та методологічні засади контролінгу;
  - вплив макросередовища та мікросередовища підприємства на показники його діяльності;
  - практичні методи використання підконтрольних показників у процесі планування діяльності.
- Студент повинен **вміти**:
- використовувати методи контролінгу;
  - розробляти комплекс підконтрольних показників діяльності підприємства;
  - здійснювати стратегічне планування, впровадження та контроль програм розвитку.

Тематика курсу:

- Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання у системі менеджменту підприємства
- Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу. Роль контролінгу у системі управління підприємством

Тема 3. Центри відповідальності, як засіб впровадження системи контролінгу на підприємстві.

Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві

Тема 5. Методи діагностики у системі контролінгу

Тема 6. Методи контролінгу для оцінки інвестиційних проектів

Мотиваційний менеджмент

Мета курсу - формування теоретичних і прикладних знань у галузі посилення трудової активності персоналу, поліпшення якісних показників роботи засобами сучасних методів матеріальної, трудової і статусної мотивації для менеджерів підприємств, організацій та публічних установ.

Завдання курсу:

висвітлення теоретичних аспектів сучасних проблем мотивування персоналу; одержання студентами стійких сучасних знань з теорії мотивації персоналу;

формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо розробки управлінських рішень;

формування у них навиків і вмінь самостійного аналізу стану мотивації персоналу та розроблення практичних рекомендацій щодо її посилення, розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, а також самостійності та відповідальності в обґрунтуванні та прийнятті рішень з мотиваційного менеджменту.

Предмет курсу – економічні, організаційні й соціально-психологічні відносини як складові мотиваційного механізму трудової діяльності в процесі управління організаціями, підприємствами, установами.

У результаті вивчення дисципліни **студент повинен**

знати:

– теоретико-методологічні засади мотивації трудової діяльності як складової соціально-трудова відносин та основного важеля управління підприємствами та установами ;

– характеристики та прикладні аспекти використання сучасних теорій мотивації у практиці управління;

– методологічні аспекти оцінювання стану матеріальної мотивації в організації;

– структуру і технологію розроблення компенсаційного пакета;

– технологію проектування основної заробітної плати за різних підходів до її побудови;

– технологію оцінювання посад і робіт та формування грейдів з оплати праці;

– вимоги до побудови преміального положення: вибору показників, умов преміювання, визначення розмірів премій і періодичності преміювання;

– порядок установа доплат і надбавок до тарифних ставок і посадових окладів;

– особливості застосування гарантійних і компенсаційних виплат;

– особливості застосування одноразових премій і винагород;

- підходи щодо формування соціального пакета на підприємстві;
- призначення та особливості використання програм участі персоналу в прибутку та акціонерному капіталі;
- особливості мотивації різних категорій працівників та за різних економічних умов;
- змістові характеристики нематеріальної мотивації трудової діяльності;
- сутність і технологію проведення мотиваційного моніторингу.

вміти:

- обґрунтувати дієві інструменти мотивування персоналу організації;
- розробляти заходи щодо мотивування працівників з використанням основних положень теорії мотивації;
- формувати компенсаційний пакет на підприємстві;
- аналізувати стан матеріальної мотивації працівників;
- оцінювати та аналізувати ступінь диференціації трудових доходів у організації;
- формувати основні контури стратегії та політики трудових доходів організації;
- оптимізувати структуру трудових доходів найманих працівників;
- розробляти тарифні умови оплати праці за різних підходів до побудови;
- проектувати основну заробітну плату з використанням грейдів;
- проводити ринкові огляди заробітних плат;
- розробляти основні положення щодо преміювання працівників за основні результати праці: розробляти умови і показники преміювання, розробляти шкалу розмірів премій залежно від рівня виконання показників, установлювати періодичність преміювання;
- розробляти основні положення щодо колективного преміювання працівників;
- розробляти основні положення преміювання на основі системи управління ефективністю;
- розробляти основні положення щодо організації преміювання працівників за результатами роботи за рік;
- формувати перелік доплат і надбавок до тарифних ставок і посадових окладів відповідно до трудового законодавства, угод різних рівнів і компенсаційної політики підприємств-конкурентів;
- розробляти порядок установлення та розміри доплат і надбавок до тарифних ставок і посадових окладів на підприємстві;
- розробляти порядок установлення та розміри гарантійних і компенсаційних виплат;
- формувати соціальний пакет на підприємстві;
- розробляти програми участі персоналу в прибутку;
- розробляти програми участі персоналу в акціонерному капіталі;
- розробляти основні положення мотивації персоналу в різних економічних умовах;

- розробляти основні положення щодо оплати праці в нормативних актах підприємства;
- розробляти засоби нематеріальної мотивації персоналу на підприємстві;
- розробляти заходи посилення мотивації персоналу з використанням особливостей корпоративної культури;
- розробляти програми інформування з метою посилення мотивації персоналу;
- розробляти методи заохочення працівників вільним часом та гнучким режимом праці;
- організовувати проведення мотиваційного моніторингу.

Тематика курсу:

Тема 1. Сутність основних понять, пов'язаних із трудовою мотивацією

Тема 2. Теоретичні аспекти мотивації і стимулювання праці

Тема 3. Становлення і розвиток теорії і практики мотивації праці

Тема 4. Змістовні і процесуальні теорії мотивації

Тема 5. Комплексний підхід щодо управління трудовою мотивацією

Тема 6. Мотивація працівників апарату управління

Тема 7. Матеріальне стимулювання персоналу

Тема 8. Нематеріальні методи мотивації персоналу

Тема 9. Соціально-психологічні методи управління трудовою мотивацією окремих груп працівників і колективів

Тема 10. Оцінка персоналу в системі мотивації праці

Управління конкурентоспроможністю підприємства

Управління конкурентоспроможністю підприємств – це сукупність заходів, які спрямовані на систематичне вдосконалення виробу, постійний пошук нових каналів збуту, нових груп покупців, поліпшення сервісу, реклами. Виходячи з цього, кожне підприємство максимально повинно використовувати свої можливості, для того, щоб залишатись конкурентоспроможним, отримуючи при цьому необхідний для існування та подальшого розвитку прибуток. Саме тому виникає питання управління конкурентоспроможністю підприємства, оскільки даний процес за існуючих на ринку умов є достатньо важливим для кожного підприємства.

Актуальність даного питання полягає в тому, що спостерігається чітка взаємозалежність між конкурентоспроможністю підприємства і рівнем його економічного благополуччя.

Процес конкурентоспроможності підприємства передбачає здійснення наступних функцій: аналіз показників конкурентоспроможності, планування – розробка стратегії з метою покращення позиції підприємства на ринку, організація заходів щодо реалізації розробленої конкурентної стратегії, мотивація персоналу підприємства, контроль за виконанням стратегії.

Отже, метою конкурентоспроможності підприємства є забезпечення умов його успішного функціонування в конкурентному середовищі та створення конкурентних переваг стосовно інших підприємств певної галузі

усередині країни й за її межами за будь-яких економічних, політичних, соціальних та інших змін у його зовнішньому середовищі.

Завданням вивчення дисципліни «Управління конкурентоспроможністю підприємства» є: поглиблення теоретичних знань, оволодіння сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками з ефективного управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні конкурентні переваги та способи їхнього досягнення конкретним підприємством в залежності від ситуації, що складається; базові різновиди конкурентних стратегій, основні типи ринків та відповідні їм ефективні стратегії конкуренції; загальні та специфічні чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства; зміст основних положень сучасної концепції менеджменту якості; послідовність етапів створення на підприємстві системи менеджменту якості і забезпечення її ефективного функціонування; сутність загальної концепції управління конкурентоспроможністю підприємства та специфічні особливості управління конкурентоспроможністю організацій різних типів;

вміти: здійснювати аналіз положення підприємства у конкурентному середовищі; проводити діагностику та ревізію поточної конкурентної стратегії; здійснювати аналіз конкурентних переваг, якими володіє підприємство, та визначати ті, що мають бути досягнутими в майбутньому для поліпшення його конкурентоспроможності; виконувати розрахунки, що пов'язані з оцінкою ступеню інтенсивності конкуренції; здійснювати розрахунки щодо обґрунтування організаційно-технічних рішень, що спрямовані на підвищення якості продукції і продуктивності виробництва; виконувати розрахунки та здійснювати аналіз одиничних, групових та інтегральних показників конкурентоспроможності продукції та конкурентоспроможності підприємства; визначати та конкретизувати функції управління конкурентоспроможністю підприємства.

володіти: теорією економіки (макро- та мікроекономіки), економіки підприємства, менеджменту, маркетингу, математичних дисциплін (математичного аналізу, лінійної алгебри, теорії ймовірностей, математичної статистики, економетрії).

Тематика курсу:

Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки

Тема 2. Державна політика в сфері регулювання конкуренції

Тема 3. Конкурентне середовище підприємства

Тема 4. Фактори забезпечення конкурентоспроможності підприємства

Тема 5. Основні стратегії конкурентоспроможності підприємства

Тема 6. Сутність конкурентоспроможності товарів і послуг на ринку

Тема 7. Система управління конкурентоспроможністю підприємства

Тема 8. Регулювання конкуренції на національному і міжнародному рівнях

Тема 9. Менеджмент якості як фундамент забезпечення конкурентоспроможності сучасного підприємства

Тема 10. Формування результативною системою управління конкурентоспроможністю підприємств

Управління потенціалом підприємств

Мета курсу - поглибити теоретичні знання, оволодіти сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками ефективного управління потенціалом підприємств як збалансованої соціально-економічної системи у сучасних умовах господарювання.

Завдання курсу – вивчення новітніх підходів до формування, розвитку, підвищення рівня конкурентоспроможності потенціалу підприємства, покращення результативності його використання за сучасними соціально-економічними критеріями; набуття вмінь обґрунтовувати і використовувати механізми запобігання кризи та антикризового управління суб'єктами господарювання.

Предмет курсу - є методи і процеси управління потенціалом підприємства. Методологія вивчення дисципліни відповідає процесу пізнання істини: від живого споглядання до абстрактного мислення і від нього до практики. Методологія включає емпіричну, теоретичну та прикладну сторони.

У результаті вивчення дисципліни **студент повинен**

знати: основи управління потенціалом підприємства та управлінських навичок у сфері підвищення конкурентоспроможності продукції, вартості та ефективності потенціалу підприємства та збільшення його протиентропійності.

вміти: застосовувати новітні підходи до процесу управління формуванням, розвитком та конкурентоспроможністю потенціалу підприємства в цілому та його складових; визначати інформаційну базу дослідження, способи опрацювання даних, підходи до систематизації та подання результатів дослідження, застосовувати методи планування і контролю результативності використання потенціалу підприємства; визначати економічну ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства; визначати становище підприємства на ринку відносно конкурентів та встановлювати його конкурентні переваги; застосовувати технологію та сучасні інструменти антикризового управління потенціалом підприємства на будь-яких стадіях його розвитку; системно аналізувати результативність використання потенціалу підприємства, оцінювати результати господарської діяльності підприємства та обґрунтовувати рішення щодо підвищення її ефективності.

Тематика курсу:

Тема 1. Основи управління формування і розвитком потенціалу підприємства

Тема 2. Інформаційне забезпечення та сучасні технології управління складними виробничими системами

Тема 3. Система управління формуванням та використанням трудового потенціалу підприємства

Тема 4. Управління матеріально-технічним потенціалом як складової виробничого потенціалу підприємства

Тема 5. Управління результативністю використання потенціалу підприємства

Тема 6. Проектування систем управління потенціалом на сучасних підприємствах

Тема 7. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства з урахуванням системи стратегічних і тактичних цільових орієнтирів

Тема 8. Система антикризового управління потенціалом підприємства

Тема 9. Механізми та інструменти протидії кризовим процесам

Управління змінами

Навчальна дисципліна «Управління змінами» є обов'язковою дисципліною для студентів освітнього ступеню «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» (за видами економічної діяльності), охоплює всі змістовні модулі, передбачені Галузевим стандартом вищої освіти. Навчальна дисципліна входить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки та виноситься на державну атестацію.

Метою викладання дисципліни «Управління змінами» є формування у майбутніх магістрів сучасного системного мислення та комплексу спеціальних вмінь, практичних знань і навичок у галузі організації процесу управління змінами.

Завдання вивчення дисципліни:

– формування у студентів системи знань з теорії та методології управління змінами;

– принципів побудови та функціонування систем управління змінами;

– формування системного мислення та комплексу системних знань і вмінь щодо розуміння необхідності змін та управління змінами у стратегічному розвитку сучасних організацій, принципів та методів управління опором змінам;

– опанування практичними навичками управління індивідуальними, груповими та організаційними змінами;

– вміння проводити моніторинг та аналіз стану внутрішніх ресурсів фірми та розробляти рекомендації щодо управління структурними змінами, зниження опору змінам;

– опанування принципами успішних змін корпоративної культури та підходів до управління змінами щодо діяльності підприємств із

використанням інструментарію інформаційних технологій та практичних методів реалізації моделей організаційних змін.

Після вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- принципи побудови та функціонування систем управління змінами;
- принципи та методи управління опором змінам;
- стилі та моделі поведінки менеджерів з управління змінами у підприємстві;
- прийоми подолання конфліктів у процесі змін;
- принципи успішних змін корпоративної культури.

Вміти:

- володіти навичками управління індивідуальними, груповими та організаційними змінами;
- розробляти ефективний план дій по запровадженню змін;
- здійснювати керівництво процесом змін на різних етапах;
- формувати команду для проведення змін;
- проводити моніторинг та аналіз процесу змін;
- володіти методами стимулювання персоналу щодо впровадження змін.

Тематика курсу

Тема 1. Природа, джерела та необхідність проведення змін

Тема 2. Класифікація організаційних змін

Тема 3. Лідерство та керівництво в управлінні змінами

Тема 4. Моделі управління змінами

Тема 5. Підготовка до змін та їх планування

Тема 6. Механізм реалізації змін. Контроль

Тема 7. Управління опором змінам

Тема 8. Традиційні та сучасні методи управління змінами

Тема 9. Організаційний розвиток

Тема 10. Реінжиніринг бізнес-процесів

Тема 11. Зміни у стратегії підприємства

Комунікативний менеджмент

Мета курсу - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з питань налагодження ефективних комунікацій в сфері менеджменту, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; оволодіння практичними навичками організації ділових зустрічей, ведення переговорів, службового спілкування, вмінням формувати імідж організації та ділової людини.

Завдання курсу:

- висвітлення теоретичних аспектів сучасних проблем ділової комунікації;
- одержання студентами стійких сучасних знань з теорії і методологію комунікативного менеджменту;

- формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо розробки стратегії комунікативного менеджменту;

- формування у них навиків і вмінь самостійного аналізу стану ділової комунікації та розроблення практичних рекомендацій щодо її посилення, розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, а також самостійності та відповідальності в обґрунтуванні та прийнятті рішень з комунікативного менеджменту.

Предмет курсу – економічні, організаційні й соціально-психологічні відносини як складові комунікативного менеджменту в процесі управління організаціями, підприємствами, установами.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- теоретико-методологічні засади комунікативного менеджменту як складової соціально-трудова відносин та основного важеля управління підприємствами та установами ;

- характеристики та прикладні аспекти використання особливостей ділової комунікації, функції, засоби, види, форми ділової комунікації;

- методологічні аспекти оцінювання стану ділової комунікації в організації;

- основні механізми, ефекти і закономірності сприйняття партнера по спілкуванню;

- способи і форми формування ділового іміджу;

- вербальні і невербальні засоби спілкування;

- особливості і технології оцінювання спеціальних форм ділових комунікацій;

- сучасні комунікативні технології при здійсненні ділової комунікації;

- механізми і прийоми впливу в процесі ділового спілкування;

- основні етичні норми і принципи ділової комунікації;

- правила ділового етикету в діловій взаємодії;

- концептуальні основи і стратегії комунікативного менеджменту.

вміти:

- користуватися вербальними і невербальними засобами спілкування;
- розпізнавати наміри партнерів, що користуються вербальними і невербальними засобами спілкування;

- застосовувати сучасні комунікаційні технології для забезпечення ефективної ділової комунікації;

- об'єктивно сприймати співрозмовника при спілкуванні і прогнозувати результат комунікації;

- вступати в контакт і встановлювати доброзичливу атмосферу під час комунікації з бізнеспартнерами;

- здійснювати переговори, ділову розмову, ділову бесіду, співбесіду при наймі на роботу, нараду, дискусію, ділові наради, диспути, спори презентації;

- організовувати групи для ефективної колективної комунікації;

- використовувати ефективні прийоми поведінки в процесі комунікації з урахуванням правил етики бізнесу та ділового етикету;
- вирішувати конфлікти в діловому спілкуванні;
- долати комунікативні бар'єри; управляти емоційним станом у процесі ділової комунікації;
- орієнтуватися в теоретичних концепціях сучасного комунікативного менеджменту;
- уміти застосовувати алгоритми концепцій сучасного комунікативного менеджменту в реальному управлінні концепціях сучасного комунікативного менеджменту.

Тематика курсу:

Тема 1. Поняття про комунікативний менеджмент

Тема 2. Основні підходи до визначення комунікації

Тема 3. Ділове спілкування. Мова і мовлення

Тема 4. Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування. Стадії міжособистісного розуміння

Тема 5. Конфлікт. зони комфорту. Типи поведінкових реакцій

Тема 6. Етикетна поведінка учасників акту спілкування. Антиетикет. Помилки в мовленні

Тема 7. Психологічні принципи ділового спілкування

Тема 8. Поняття письмових комунікацій

Тема 9. Ділові зустрічі та переговори

Тема 10. Поняття комунікативної компетентності особистості керівника

Тема 11. Механізми керування комунікаціями

Управління економічною безпекою підприємств

Мета викладання дисципліни: є надання базових знань щодо всіх суттєвих аспектів прийняття обґрунтованих проектних рішень з врахуванням економічної безпеки підприємств в сучасних кризових умовах господарювання, які б дозволили отримати високий рівень кваліфікації у вищезгаданій сфері діяльності, а також набуття навичок щодо реалізації на практиці отриманих знань для забезпечення майбутнім випускникам конкурентних переваг на ринку праці.

Основні завдання вивчення дисципліни: є формування у студентів належного рівня знань щодо сутності та основних складових управління економічною безпекою підприємства; складу та структури середовища, в рамках якого здійснюють свою діяльність підприємства, а також факторів, що впливають на стан економічної безпеки підприємства; основних загроз економічної безпеки підприємства, вміння своєчасно їх виявляти та аналізувати, а також застосовувати методи оцінки та зниження цих загроз; впливу держави на стан економічної безпеки підприємства, а також визначення можливих напрямків впливу підприємства на стан економічної безпеки держави; напрямків та цілей адаптації підприємства до змін у зовнішньому середовищі; сутності та видів інформаційно-аналітичного забезпечення процесу планування економічної безпеки підприємства; місця,

ролі, принципів та джерел інформації в системі забезпечення стратегічного розвитку підприємства; методів управління та розробки стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність основних складових економічної безпеки держави;
- склад та структуру середовища, в рамках якого здійснюють свою діяльність будівельні підприємства, а також фактори, що впливають на стан економічної безпеки підприємства;
- основні загрози економічної безпеки підприємства, вміння своєчасно їх виявляти та аналізувати, а також застосовувати методи оцінки та зниження цих загроз;
- напрямки та цілі адаптації підприємства до змін у зовнішньому середовищі; сутність та види інформаційно-аналітичного забезпечення процесу планування економічної безпеки підприємств;
- місце, роль, принципи та джерела інформації в системі забезпечення стратегічного розвитку підприємств;
- методи управління та розробки стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства.

вміти:

- виявити основні загрози економічної безпеки підприємства, вміти своєчасно їх аналізувати, а також застосовувати методи оцінки та зниження цих загроз;
- застосовувати методи управління та розробки стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства;
- виявляти вплив законів економіки на забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства;
- вміти самостійно приймати управлінські рішення з питань фінансово- економічної безпеки підприємства в умовах обмеження часу; вміти обирати оптимальні фінансові рішення в контексті забезпечення фінансової безпеки підприємства;
- оцінювати фінансову стратегію і фінансову політику підприємства в умовах забезпечення його фінансової безпеки.

Тематика курсу:

Тема 1. Теоретико-методологічні основи економічної безпеки підприємства

Тема 2. Поняття економічної безпеки підприємства

Тема 3. Загрози економічній безпеці підприємства

Тема 4. Система економічної безпеки підприємства

Тема 5. Стратегія економічної безпеки підприємства

Тема 6. Основні підходи дослідження економічної безпеки підприємства

Тема 7. Аналітичне дослідження економічної безпеки підприємства

Тема 8. Методи визначення рівня безпеки підприємства

Антикризове управління

Мета курсу – сформувати у майбутніх менеджерів знання та навички управління в кризових ситуаціях.

Завдання курсу - теоретична та практична підготовка студентів для набуття системних знань з основних аспектів теорії управління в кризових ситуаціях, ознайомлення студентів з досвідом антикризового управління, розвиток і вдосконалення особистих якостей студентів - майбутніх менеджерів, які необхідні в управлінській діяльності в кризових ситуаціях.

Предмет курсу – теоретичні основи та методологія здійснення антикризового управління підприємством.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- характер кризових явищ в економіці;
- економічний механізм виникнення кризового стану на підприємстві;
- основні умови готовності підприємства (менеджерів, персоналу) до подолання кризових явищ;
- стратегічний підхід до розвитку підприємства з урахуванням потенційних кризових явищ;
- сучасні методи та підходи до управління в кризових умовах;
- методику діагностики кризових ситуацій на підприємстві.

вміти :

- провести діагностику стану підприємства з метою виявлення потенційних (прихованих) кризових ситуацій та явищ;
- скласти прогноз розвитку кризових ситуацій на підставі проведеного аналізу;
- визначити основні напрями подолання кризових явищ на підприємстві.

Тематика курсу:

Тема 1. Засади антикризового управління підприємством

Тема 2. Циклічність діяльності підприємств.

Тема 3. Організація моніторингу в антикризовому управлінні

Тема 4. Методологічні засади та практичний інструментарій діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства

Тема 5. Управління подоланням кризових явищ підприємств

Тема 6. Технології здійснення антикризового управління

